

VRIJEME SAZRIJEVANJA, VRIJEME RAZARANJA

HRVATSKE ZEMLJE
U KASNOME SREDNJEM VIJEKU

3. SVEZAK MATIČINE POVIJESTI HRVATA

Matica hrvatska izdala knjigu "Hrvatske zemlje u kasnom srednjem vijeku"

Treći svezak edicije "Povijest Hrvata", knjigu "Vrijeme sazrijevanja, vrijeme razaranja - Hrvatske zemlje u kasnom srednjem vijeku" urednice Marije Karbić, objavila je Matica hrvatska. Urednica trećega sveska Marija Karbić u predgovoru podsjeća kako je kasni srednji vijek obilježen suprotnostima i burnim događajima te djelovanjem integracijskih i dezintegracijskih silnica. To je razdoblje, tvrdi, u kojem dolazi do važnih promjena na političkom planu, koje je bitno odredilo kasniji razvoj hrvatskog društva.

"Dalmacija dolazi pod vlast Mletačke Republike te postaje dio mletačkog Stato da mar, čime je njezin zaseban razvoj određen za više stoljeća", napominje Karbić i dodaje kako veliki dijelovi hrvatskog teritorija do kraja srednjeg vijeka potpadaju pod vlast Osmanlija i tako bivaju odvojeni od ostatka hrvatskih zemalja. Naglašava kako Osmanlije, iako su na početku kasnog srednjeg vijeka samo udaljena prijetnja, ubrzo postali čimbenik koji je bitno utjecao na sudbinu hrvatskog naroda u tom razdoblju. Dodaje kako su posljedica osmanlijskih djelovanja i velike migracije stanovništva unutar zemlje i izvan njezinih granica.

Podsjeća kako je Ugarsko-Hrvatsko Kraljevstvo u tom razdoblju u više navrata bilo suočeno i s borbama za krunu između različitih pretendencata. Te su borbe također dovodile do znatnih razaranja, ali i do slabljenja položaja kralja u odnosu prema pripadnicima najvišeg sloja plemstva i nositeljima najvažnijih državnih dužnosti, kao i

do promjena u načinu na koji je plemstvo doživljavalo samo sebe te nastanka ideje o plemstvu kao nositelju suvereniteta. Ističe kako je kasni srednji vijek bio i razdoblje u kojem dolazi do niza reformi u sudstvu, upravi, poreznom sustavu. Dolazi i do razvoja kulture i pojave renesanse umjetnosti i humanističke misli, piše Karbić.

Želja za što cjelovitijom slikom prošlih vremena autore je usmjerila prema novim metodološkim pristupima i dosad zapostavljenim vrelima. Istraživači su osim rezultata historiografije rabili i rezultate drugih znanstvenih disciplina -

Istraživači su rabili i rezultate arheologije, povijesti umjetnosti, filologije i povijesti književnosti.

arheologije, povijesti umjetnosti, filologije i povijesti književnosti. Knjiga je podijeljena na tri cjeline - opći pregled, regionalna povijest i Hrvatska u međunarodnom kontekstu.

Pišu: Stanko Andrić, Irena Benyovsky Latin, Ivan Botica, Goran Budeč, Lovorka Čoralić, Sabine Florence Fabijanec, Borislav Grgin, Sandra Ivović, Kornelija Jurin Starčević, Ivan Jurković, Damir Karbić, Marija Karbić, Meri Kuncić, Robert Kurelić, Vjeran Kursar, Zoran Ladić, Nella Lonza, Ivan Majnarić, Marija Mogorović Crljenko, Jadranka Neralić, Zrinka Novak, Zrinka Pešorda Vardić i Gordan Ravančić. **Hina ■**